

dette Lovforslag, der, hvis det bliver til Lov, siger, at for Fremtiden har Enhver Lov til at tage 6 pSt. Altsaa, dermed er Loven af 6te April 1855 § 1 bortfalden. Vi kunne tage et andet Exempel. Der er en Bestemmelse i Toldtarifsen om, at der skal svares saa og saa mange Dre pr. Pund Ost. Hvis man nu vilde udgive en ny Lov, som sagde, at uanset Toldtarifsens Bestemmelse om, at der skal svares saa og saa mange Dre pr. Pund Ost, skal det for Fremtiden være tilladt at indføre Ost toldfrit, saa er der vel Ingen, der vil tvivle om, at Toldbestemmelsen om Ost er hævet. Det er ganske det Samme her, naar man siger: Uanset Bestemmelsen om 4 pSt., skal det for Fremtiden være tilladt at tage 6; det er der efter min Forstand ingen Mening i, saa maa man hellere sige: Loven af 1855 § 1 skal herefter være ophævet, og det skal herefter være Enhver tilladt at tage 6 pSt. istedetfor tidligere 4. Sker det, maa jeg imidlertid give den ærede sidste Læser Ret i, at saa er Rentefonden for Laan i faste Eiendomme med eet Slag hævet fra 4 til 6 pSt., og der er ogsaa den Forskjel, som det ærede Medlem antydede, at nu er Forholdet saaledes, at Enhver, der tager mere end 4 pSt., er udenfor Loven, og for at komme indenfor Loven skal han søge Bevilling; dersom dette Lovforslag bliver til Lov, saa kan Enhver, ubindret af Loven, uden at søge Bevilling tage 6 pSt., og Følgen vil vistnok blive den, at Mange, navnlig Fideikommissiere og deslige Kapitalister, som hidtil ikke have villet være Undtagelser fra Lovgivning, ikke mere vil tage det Denhyn, ikke behøve at genere sig længere og derfor selvstændig tage, hvad de kunne faae. Naar altsaa Lovforslaget ikke er slet saa ustyrbigt, som det giver sig Mine af at være, tror jeg, at ærede Medlemmer ville give mig Ret i, at det er nødvendigt, at det undergaaer en Prøvelse i et Udvalg. Om denne Prøvelse vil faae den Følge, som det ærede Medlem antydede, at den burde have, at Lovforslaget bliver forkastet, eller om man maatte snarere skal tage hele Spørgsmaalet for og give Loobundne Regler, hvor de nu mangle, derom lader der sig ikke sige Noget paa Forhaand. Kun skal jeg endnu tillade mig at bemærke, at naar Ministeriet i Motiverne siger, at den gangbare, altsaa lovlige Rente, som hidtil vil vedblive at være 4 pSt. mellem Mand Mand, saa er dette neppe rigtigt. Man vil erindre, at Budet i Christian den Femtes danske Lov, som overhovedet ikke tillader mere end 4 pSt., er hævet ved Loven af 1855 for alle andre Laan end Laan i faste Eiendomme; hvis dette Forslag bliver vedtaget, falder ogsaa de 4 pSt. for Laan i faste Eiendomme, og saa er der ingen gyldig Grund mere til at sige, at 4 pSt. er gangbar Rente her i Landet. Man har, som Ministeriet har antydet i Motiverne, undertiden det Tilfælde, at der gives Laan, hvor

der ingen Rente forud er betinget, saa har Formobningen hidtil været for, at 4 pSt. var den Rente, der maatte antages at være den, der maatte tages. Naar man mangler enhver fast Fod i den almindelige Lovgivning om, at 4 pSt. er gangbar Rente, vil der ingen Grund være mere til at sige, at Præsumptionen maa være for de 4 pSt., eller for at Forhalingsrenten, Morarenten skal være 5 pSt., som det er antydet i Motiverne; heller ikke i den Henseende tror jeg, at Ministeriets Motiver ere rigtige. Den eneste Grund, der endnu bliver tilbage for at vedtage dette Lovforslag, skulde være den, at Administrationen har et, som det menes, temmelig stort Besvær med at udstebe Bevillinger. Det oplyses i Motiverne, at der i de sidste to Aar er udstedt 32,000 Rentebevillinger ved de forskjellige Amtmandsktaber. Det er ganske vist temmelig meget, 16,000 om Aaret; det bliver for hver Overøvrighed mellem to og tre Bevillinger om Dagen. Jeg skal imidlertid henstille, om det er noget saa overordentligt Arbejde, thi hvad Arbejde have Amtmandsktaberne ved at udstebe disse Bevillinger? Bevillingerne ere trykte, det gjaelder blot at udfylde dem med Navn og underskrive dem, thi hvad den Uleilighed angaar at korrespondere angaaende mulige Mangler ved Ansøgninger, forekommer den ganske vist overordentlig sjeldent, ligesom det heller ikke har Stort at betyde, naar det i Motiverne ansøres, at Laansøgerne have Besøstning med at søge Rentebevilling, thi en saadan Smule Ansøgning koster det ikke meget at skrive; den skriver Skolelæreren eller Kjøbmanden, hvis Vedkommende ikke selv kan skrive den. Den eneste Udgift, Vedkommende har til Rentebevillingen, bliver 65 Dre til det stemplede Papir. I Henhold til disse Bemærkninger skal jeg tillade mig at henstille, at Thinget lader Sagen nøjagtig undersøge i et Udvalg.

Alberti: Jeg har for mit Vedkommende Intet imod, at den høitærede Minister har fremsat dette Lovforslag; thi det er ganske vist en besynderlig Ting, som jo ogsaa den ærede foregaaende Læser har fremhævet, at sige, at der er bunden Rentefod, naar man desuagtet kan faae Bevilling til at forlade denne Rentefod, naar man ønsker en højere Rente. Forholdet er for Diebliffet faktisk saaledes, at man kan tage 6 pSt., naar man vil ofre 65 Dre paa en Ansøgning derom til Indenrigsministeren; men dersom man nu følger den høitærede Minister og Landstinget og altsaa affatter Rentebevillingerne, da tror jeg, at man er kommen endnu længere bort fra Grundfættningen om de 4 pSt. Jeg anser nemlig enhver Rentebevilling, eller om man vil, enhver Ansøgning om en Rentebevilling for et Grindrings-tegn om, at Rentefoden er kun 4 pSt. Enhver, som betaler de 65 Dre, maa dog komme til en Fornemmelse af, at han egentlig kun skulde svare 4 pSt. Hvis vi derimod følge Lovforslaget, saa